

Exocentrus adspersus

Ekgrenbock

Skalbaggar, Långhorningar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Cerambycidae (långhorningar), **Släkte:** *Exocentrus*, **Art:** *Exocentrus adspersus* - ekgrenbock Mulsant, 1846 **Synonymer:**

Kännetecken

En ganska platt, 7 mm lång långhorning med rödbrun kroppsfärg och tydliga gråvita hårbånd över halssköld och täckvingar. Antennerna är längre än kroppen. Från den närbesläktade lindgrenbocken (*E. lusitanus*) skiljer sig ekgrenbocken genom att dess antenner är starkt behårade runt om, medan lindgrenbocken enbart har långa hår på antennernas undersida.

Utbredning och status

I norra Europa endast i sydöstra Småland och mellersta Blekinge. Världsutbredningen sträcker sig från Mellan- och Sydeuropa österut till Kaukasus och Syrien.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i klena, nyligen döda kvistar av ek, lind och hassel. Arten verkar dock att ha en preferens för ek i solexponerat läge. Larvutvecklingen är tvåårig. Larven lever först under barken på kvistar som endast är ett par centimeter tjocka. Larvgångarna går därefter in i centrum på kvistarna, där förpuppningen sedan sker i början av juni. Den nykläckta skalbaggen påträffas sittande på nyligen döda ekkvistar från mitten av juni. Den sitter ofta stilla på undersidan av kvistarna och är svår att få syn på.

Hot

Ekgrenbocken har en mycket lokal utbredning i landet, och är enbart genom detta sårbar. Populationerna är normalt ganska individfattiga, men i samband med kontinuerliga avverkningar inom ett område där ekriset får ligga kvar kan arten bli ganska allmän under en kortare tid. Den hotas dock genom sitt krav på en kontinuerlig tillgång till nyligen döda kvistar. Ett alltmer ökande hot är flisning av ekris efter slutavverkningar och gallringar. Det är bl.a. risk för att man genom att lagra högar med ris ute i bestånden lockar djuren att lägga sina ägg där under försommaren. Hela reproduktionen kan sedan helt omintetgöras genom att man flisar kvistarna för biobränsleproduktion.

Åtgärder

Man bör i görligaste mån spara allt färskt ekris inom det område där arten förekommer. Detta gäller ej enbart vid slutavverkningar, utan även vid gallringar och röjningar. Flisning av färskt hyggesavfall från ek bör ske innan maj eller också efter att det legat ute två somrar.

Naturvård

Åtgärdsprogram: Fastställt

Litteratur

- Andersson, B. 1977. Notiser om svenska skalbaggar. *Ent. Tidskr.* 98: 101.
- Bily, S. & Mehl, O. 1989. Longhorn Beetles (*Coleoptera, Cerambycidae*) of Fennoscandia and Denmark. *Fauna Ent. Scand. Vol. 22*: 151–152.
- von Demelt, C. 1966. *Die Tierwelt Deutschlands. Teil 52. Bockkäfer*: 93–94.
- Lundberg, S. 1956. *Exocentrus adpersus* Muls., en för Sverige ny cerambycid. *Ent. Tidskr.* 77: 179–180.
- Lundberg, S. 1963. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar. 8. *Ent. Tidskr.* 84: 248.
- Lundberg, S. 1993. Skalbaggar i Hornsö- och Strömsrumstrakten i östra Småland. *Ent. Tidskr.* 114: 94.
- Palm, T. 1957. Bidrag till kännedomen om svenska skalbaggars biologi och systematik. 20-22. *Ent. Tidskr.* 78: 51–53.

Författare

Bengt Ehnström 1999. © ArtDatabanken, SLU 2006.